

Öfversten förut utfästade prisbeloppet.

Granskningen utvisade också, att af fjorton svar till prisfrågan, som inlemnats, intet enda behandlat den någon vetenskaplighet eller föredde uppgifter på nogare bestämda erfarenhetsrön, af hvilka någon slutsats till frågans upplysande kunnat dragas. De bättre åberopade såsom missvextorsaker näst väder och vind och morasen, dålig kultur, och uppgifva såsom medel till hungersnöds afvärande jordbruksskolor, d:o lån, fri spannmålshandel utan regeringens mellankomst m. m. – allt väl kända saker. De sämre yrkade enkelt på bot och bättring. Priset kunde icke tillerkännas någon af skrifterna; och Sällskapet förenade sig på ordförandens förslag i den önskan, att H:r Öfverstens senare gåfva kunde få tilläggas den tidigare, för att öka det utfästade priset till 150 Rubel Skilfver.

Mig gafs uppdraget, att anhålla om Herr Öfverstens bifall till ett sådant förfogande; och motser jag i detta afseende benäget svar.

Jag betygar med upprigtigaste hjerta min enskilda glädje, att i Herr Öfversten hafva lärt känna en för fosterlandet varmt nitälskande man, och får förbindligt tacka för den ära, Herr Öfversten behagat visa mig, genom att göra mig till medlare för yttringen «af» denna fosterlands-kärlek.

Med sann Högaktning har jag äran teckna

Välborne Herr Öfverstens
ödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman

Helsingfors d. 18 Mars 1859.

80 F. C. RUNEBERG – J. V. SNELLMAN 29.III 1859 30
HUB, JVS handskriftssamling

Borgå den 29 mars 1859.

Gode Vän!

Härmedelst sänder jag Dig nu litet småkrafts för Litteratur Bladet, ifall du anser det duga att begagnas. Jag har varit litet tveksam om jag skulle sända något, utan vidare påminnelse derom från Din sida, men »vill Du inte ha dem, kan du låta gå dem» och det är i sanning Dig själf och ditt altför stora öfverseende med mig, som du får förebrå att jag vågar tro Dig icke vara helt besvärad af mina bidrag för Ditt blad. Ja i sanning, din myckna godhet och det stora öfverseende Du visat mitt skrifveri har gjort mig helt förmäten, som häraf synes.

Ja, gode Vän, tack rätt enkannerligen för Ditt så altför goda bedömande af min Fru Catharina. Jag skulle tillskrifva din gamla vänskap en ännu större del deri, om jag ej ansåge det nästan för en förolämpning emot Dig att anse den ha haft alt för stor del i ditt omdöme, dock finner jag mer än väl att den stått bakom, hviskande och mildrande, utan att du ens själf märkt dess inverkan. Tack emellertid ännu en gång, visst tycker jag mig nu då med ett visst lugn kunna anse mitt dristiga tilltag. Från många håll tycker jag mig ha märkt mig ha skäl dertill, ehuru min fattiga Johan Bruce brännmärkes med binamnet »förrädare» hör jag. Icke lyckad, ansåg jag honom själf, men vågade mig ej ihop med att efter så mångårig hvil försöka att arbeta om honom, men förrädare! – Tack för hvad Snellman sade om

honom, så syntes saken mig. Att såväl Snellman som Pappers Lyktan ogilla eller mindre gilla Malms dagbok var mig mindre väntadt, då hela hans person och dagboken med, af Runeberg ansågs för bokens utan jämförelse bästa. Jag vet ej om jag nämnde att hans anteckningar först omfattade endast tiden förr än han räddade Margretha, men att Runeberg bad mig ta in allt hvad jag kunde deri; då skref jag om hela denna del af boken, hvilken genom sjelfva antecknarens karakter och tidens sätt att uttrycka sig, derigenom förkortades betydligt. Runeberg var så belåten dermed att han ville att jag skulle omarbete hela boken i form af skriftligt från den tiden, det syntes mig dock för djerft, så jag ej gjorde det. Att han ej »tog bort sin hustru» ansåg jag vara grundadt på hans lojala karakter, så länge han af omgifningarna hindrades att få veta hennes eget samtycke, och äfven icke ens då borde han göra det så länge någon möjlighet kunde tänkas att på laga väg erhålla henne; men jag måtte ej lyckats att så framställa det. Att det ej är någon novell förstod jag ock, kallade den derföre »berättelse». Att åter skrifu en mångordig roman, om en så få ordig och månghandlande tid som denna, skulle tror jag, knappt ge en tidsbild. Men i allmänhet har jag blifvit så led dessa romaner af 10–20 delar som innehålla als ej mer än som, utan vattuspädning, med möda kunnat fylla en del, dessa toma declamationer på många sidor, för att säga saker som vackrare och innehållande fullt detsamma kunnat rymmas på lika många rader, så att jag väl föga, (förr än jag precis får mig Walter Scotts penna tillsänd per post) tänker ta ihop med försök i den genren om jag än ville måla den mest sladdrande tid. Något som synes mig så otrefligt skulle visst ej lyckas för mig. Jag älskar i allmänhet dessa målningar som med få penseltag kunna ge en hel bild, men – en annan sak är att man bra mycket lättare torde råka misslyckas på den vägen. Också häri gissade Snellman således rätt att jag med berådt mod kastadt bort romanen för den lilla enkla berättelsen. Ja den Topelius, han har visst gjort mig stor harm, men jag tröstar mig dock med att det ej är nån skam att öfverflyglas af en sån författare. Jag vet ej om Snellman menar Löfvings anteckningar med dem hvarur jag skulle tagit språket. Dem hade jag väl ej dåmera tillgång till när jag skref, boken, ehuru jag läst dem förut, men språket finner man ju i allt som på den tiden skrefs, olika för olika stånd och personer, och det möter ju öfverallt i hvad man måste genomstöka för att få litet begrepp om tiden.

Nå, nu har jag igen tagit din tid i anspråk med att utbreda, så långt mina kråkfötter. Men hvem kan nu undra på om man får lust att litet sladdra om sina funderingar, med den som haft godheten att så vänligen bemöta dem som Du.

Runeberg hälsar Dig hjertligen. Till Dina barn skulle jag be hälsa men de minnas minsann ej sin gamla tante.

Din
gamla tillgifna vän
Fredrika Runeberg.

Det börjar bli tomt i mina förråder. Det är så litet jag nu skrivit till så att sagorna snart bli slut. Andra små berättelser och verser och dylikt kram blir snart det enda jag har kvar. En episod hörande till fru Catharina uteslöt jag såsom för lång för en så liten bok. Också den är blott en vanlig berättelse (»romanprosa») både för lång och troligen för svag för Litteratur Blad.